

Sygn. akt: III U 341/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 czerwca 2014 r. w O.

sprawy z odwołania D. K. reprezentowanego przez opiekuna prawnego A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania D. K. reprezentowanego przez opiekuna prawnego A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 7 marca 2014r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

A. K. działając jako opiekun prawny D. K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7.03.2014r. znak (...) odmawiającej D. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce B. K.. Zaskarżonej decyzji zarzucał naruszenie przepisów art. 65 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wniósł o jej uchylenie i przyznanie D. K. prawa do renty rodzinnej od dnia złożenia wniosku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS podniósł, że zmarła B. K. w chwili śmierci nie spełniała warunków do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad chorym dzieckiem, które to prawo zostało bezpodstawnie przyznane ubezpieczonej w wyniku błędu pracowników organu rentowego. Ponadto B. K. w chwili śmierci nie spełniała warunków do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z dnia 5.05.2000r. ZUS przyznał B. K. prawo do emerytury w oparciu o ustawę o emeryturach i rentach z FUS. Podstawą przyznania tego świadczenia były przepisy art. 186 ust. 3 w/w ustawy w zw. z Rozporządzeniem Rady

Ministrów z 15 maja 1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki.

Zgodnie z przytoczonymi przepisami warunkiem nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki było udowodnienie okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 20 lat w przypadku kobiet oraz opieka nad dzieckiem wymagającym stałej opieki i niemożność kontynuowania zatrudnienia z powodu stanu zdrowia dziecka.

Warunki te musiały być spełnione na dzień wejścia w życie nowych przepisów emerytalno rentowych tj. do 31.12.1998r.

Podczas analizy sprawy B. K. doszło do pomyłki pracownika organu rentowego, który do wyliczenia wymaganego na dzień 31.12.1998r. co najmniej 20 letniego okresu składkowego i nieskładkowego doliczył okres od 1.01.1999r. do 28.02.1999r. ta zaś skutkowało błędnym ustaleniem, że ubezpieczona legitymuje się okresem 20 lat i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 31.12.1998r.

W wyniku popełnionego błędu B. K. otrzymała prawo do wcześniejszej emerytury.

Świadczenie emerytalne było ubezpieczonej wypłacane, aż do momentu jej śmierci czyli do 31.01.2014r.

W dniu 6.02.2014r. A. K. działając jako przedstawiciel ustawowy i opiekun prawny D. K. złożył wniosek o rentę rodzinną po zmarłej B. K..

ZUS po analizie akt sprawy dopatrywał się pomyłki jaka nastąpiła podczas obliczania okresów składkowych i nieskładkowych B. K. i prawidłowo ustalił, że ubezpieczona nie spełniała warunków nabycia uprawnień emerytalnych. W związku z upływem 5 lat od wydania wadliwej decyzji organ odstąpił od weryfikacji świadczenia i ustalania nienależnie pobranych świadczeń.

Organ rentowy ustalił ponadto, że B. K. (ur. (...)) nie spełniała również warunków do przyznania wcześniejszej emerytury zgodnie z art. 31b ust 7 ustawy z dnia 29 listopada 1990r. o pomocy społecznej gdyż na dzień 1.01.1999r. nie miała ukończonych 45 lat a jedynie 41 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ponadto, że zmarła B. K. nie spełnia warunków do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy gdyż całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonej nie powstała w okresach składkowych lub nieskładkowych, ani w okresie 18 miesięcy od ustania tych okresów a także ubezpieczona nie zgromadziła wymaganego 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w okresie przypadający na 10 lat przed powstaniem niezdolności do pracy.

Z uwagi na powyższe ustalenia ZUS zaskarżoną decyzją z dnia 7.03.2014r. odmówił D. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłej B. K..

Odwołanie jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 65 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Zgodnie z ust 2 tego artykułu przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przepis art. 65 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi o prawie do renty rodzinnej członków rodziny pracownika, który w chwili śmierci miał ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej albo spełniał warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Nie są to warunki alternatywne. Nie można ich rozumieć w taki sposób, że wystarczy, aby osoba, po której przysługuje świadczenie, miała ustalone prawo do renty bez względu na to, czy spełniała warunki wymagane do przyznania świadczenia. Przeciwnie, nie istnieje możliwość nabycia prawa do renty

rodzinnej po pracowniku, który w chwili śmierci nie spełniał warunków wymaganych do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej. (por. orzeczn Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 25 kwietnia 2013r. sygn. akt III AUa 1084/12).

Sąd Okręgowy podziela także pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lutego 2001r. (II UKN 248/00) – prawa do renty rodzinnej nie można nabyć po osobie, która – nie spełniając warunków ustawowych – uzyskała świadczenia w wyniku błędnej decyzji organu rentowego.

B. K. miała ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie decyzji ZUS z dnia 5.05.2000r. jednak decyzja ta była wadliwa. Jak zostało ustalone w wyniku błędu pracownika organu rentowego nieprawidłowo doliczono 2 miesiące okresów składkowych co spowodowało błędne przyjęcie, że ubezpieczona spełniała warunki do przyznania świadczenia emerytalnego w postaci legitymowania się 20 letnim okresem składkowym i nieskładkowym na 31.12.1998r. B. K. na dzień 31.12.1998r. legitymowała się jedynie 19 latami 10 miesiącami i 24 dniami okresów składkowych i nieskładkowych a tym samym nie spełniała warunków przyznania tego świadczenia. Decyzja ustalająca prawo do świadczeń w wyniku błędu organu rentowego, nawet ostateczna i prawomocna w stosunku do B. K. nie rodzi żadnych skutków prawnych w zakresie prawa jej następcy – D. K.. Odmienne pojmowanie powstania prawa do świadczeń prowadziłoby do nadania decyzjom Zakładu Ubezpieczeń Społecznych charakteru konstytucyjnego, którego nie mają.

Zgodnie z zasadą dotyczącą świadczeń emerytalno-rentowych wyrażoną w art. 100 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa(...), decyzje ZUS mają na celu jedynie potwierdzenie spełnienia przez skonkretyzowaną osobę tych warunków i ewentualną wypłatę świadczeń. Sam fakt wydania decyzji przez ZUS nie powoduje powstania prawa do tych świadczeń, w szczególności jeżeli decyzja dotknięta jest wadą prawną.

Poza sporem było, że decyzja z dnia 5.05.2000r., na mocy której B. K. nabyła prawo do emerytury jest wadliwa. Okres od 01.01.1999r. do 28.02.1999r. został nieprawidłowo doliczony do stażu ubezpieczony na dzień 31.12.1998r., co wpłynęło na błędne ustalenie jej prawa do emerytury.

ZUS również prawidłowo ustalił, że B. K. nie spełniała alternatywnych przesłanek do nabycia prawa do emerytury z art. 31b ust 7 ustawy o pomocy społecznej gdyż na dzień 1.01.1999r. nie ukończyła 45 roku życia, co było jednym z warunków nabycia prawa do tych świadczeń.

Organ rentowy również prawidłowo ustalił, że B. K. w chwili śmierci nie spełniała warunków niezbędnych do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczona zgodnie z ust. 2 art. 65 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z chwilą śmierci została uznana za całkowicie niezdolną do pracy. Zgodnie jednak z art. 57 ust 1 warunkiem uprawniającym do renty z tytułu niezdolności do pracy jest łączne spełnienie wszystkich warunków w postaci: orzeczenia o niezdolności do pracy, posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego a także niezdolność do pracy musi powstać w wymienionych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych lub 18 miesięcy od ustania tych okresów.

B. K. zmarła w wieku 56 lat, zgodnie z art. 58 ust 1 pkt 5 wymagany okres składkowy i nieskładkowy dla osób których niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia wynosi 5 lat, zgodnie z ust 2 art. 58 okres ten powinien przypadać w ostatnim 10-leciu od dnia złożenie wniosku o rentę lub od daty powstania niezdolności do pracy(..). Wymóg posiadania 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie dotyczy osób które są całkowicie niezdolne do pracy i udowodniły 25 letni okres składkowy. B. K. nie zgromadziła w ostatnim dziesięcioleciu żadnego okresu składkowego i nieskładkowego, a także nie legitymowała się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym i w związku z tym nie była osobą spełniającą warunki wymagane do nabycia świadczeń rentowych.

Poza sporem pozostawała też kwestia prawa do emerytury B. K. z tytułu osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego, gdyż na dzień śmierci ubezpieczona miała ukończone jedynie 56 lat zamiast wymaganych 61 lat i 10 miesięcy.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że zmarła B. K. nie spełniała warunków wymaganych do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych, a tym samym D. K. nie może skutecznie nabyć prawa do renty rodzinnej po niej.

Z wymienionych względów Sąd na mocy art. 477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie.